

## **Imbracamintea la romani**

Imbracamitea romanilor se caracteriza, inainte de toate, prin simplitate: nu necesita nici croiala aproape deloc si nici cusatura, interventia croitorului de profesie era minima.

Vesmantul national si oficial al romanilor, dar care era interzis taranilor, muncitorilor simpli si sclvilor, era toga: o bucată de stofă alba groasa de lana alba, taiata în forma de elipsă sau de semicerc cu un diametru care putea ajunge până la sase metri. În epoca imperială se purta tot mai mult toga colorată – potrivit unor anumite norme : toga împaratului era rosie, a generalilor victoriosi era de purpura cu broderii aurite, iar a copiilor sub 17 ani, precum și a înaltilor magistrati sau a unor categorii de sacerdoti era tivita cu o fasie de purpura. Imbracarea togei, potrivirea eleganta a cutelor, era o operatie foarte complicata. În casa, barbatii purtau tunica – largă și lungă până sub geninchi, stransa la mijloc cu o centura. Iarna se imbacau chiar două sau trei tunici una peste alta. Confectionata din două bucati de stofă, cusute între ele, dar lasand loc pentru brațe și cap, tunica nu avea maneci – cel puțin până în secolul al II-lea e.n.; pentru că un secol mai tarziu să se poarte tunica cu maneci chiar lungi. În oraș, se purta peste tunica toga, dar oamenii saraci și sclavii umblau numai în tunica.

Femeile purtau, direct pe piele, o camasa de in, iar în jurul bustului o fasie de panza. În timpurile vechi imbracau și ele toga, la fel ca barbatii, dar încă din secolele republicii toga era rezervată numai femeilor de moravuri usoare. În locul ei, peste peste camasa purtau o tunica lungă până la pamant, numita stola, cu maneci lungi sau fără maneci, prinată cu un cordon. Peste stola, un fel de sal din lana colorată, numit palla, acoperea umerii; un capat al pallei se infasură pe un brat, celalalt cadea până la pamant, iar cu un fald al pallei, femeia își acoperea capul, caci o remeie romana nu ieșea niciodată în oraș cu capul descoperit. Aranjarea pallei pentru a forma un drapaj frumos și elegant era o operatie tot atât de complicata ca cea pe care o cerea toga barbatilor. În epoca Imperiului, femeile au adoptat o imbracaminte de o mare varietate.

Incaltamintea de rigoare a barbatilor cand purtau toga era un fel de ghete din piele subtire, fără tocuri, fixate pe picior cu sase curele. Însă mult amă comode, mai practice și mai puțin costisoare erau sandalele. În casa, atât barbatii, cât și femeile, ale căror tipuri

de incaltaminte nu se deosebeau de cele ale barbatilor, puratii papuci de stofa, in diferite culori. Taranii si soldatii purtau sabotii.

Romanii umblau cu capul descoperit, iar cand ploua, isi puneau o gluga. Vara, pentru a se apara de razele soarelui prea puternice, purtau o palarie cu boruri largi. Pentru sclavii eliberati, semnul distinctiv era bereta. Evantaiul si umbrela de soare, purtate de sclava insotitoare, si poseta erau articole indispensabile femeiei elegante.

Gama bijuteriilor romane era de o infinita varietate. Inele pe toate degetele, care erau mult mai fin lucrate la femei decat la barbati, agrafe, bratari purtate pe brate, la incheietura mainii si la glezne; si apoi diademe de aur, eventual cu pietre pretioase, si bijuteria cea mai scumpa - cerceii -, pendantivi, cateva perechi purtate deodata, spre a atrage atentia catre clinchetul lor. In schimb, barbatii aveau ca singura podoaba inelul. In perioada republicana nu era ingaduit decat un singur inel, dar din epoca imperiului, cei bogati isi incarcau degetele cu inele de o valoare enorma. Inelul barbatilor servea drept sigiliu, intiparirea lui avand valoarea unei semnaturi autografe.